

verging to 1-M. Hind wing: cu-a short; m-cu present (fig. 2); M+CU : 1-M = 14 : 17.

Legs. — Hind coxa smooth; tarsal claws minute and slender, setose and with no lobe (fig. 3); length of hind femur 5.0 times its width, [hind tibia and tarsus missing].

Metasoma. — Length of 1st tergite 0.7 times its apical width; carapace (consisting of 3 basal segments) longitudinally striate, with interspaces weakly transversely sculptured (fig. 10); 1st tergite flat basally; 4th and following tergites completely retracted; carapace with some scattered setae.

Colour. — Dark reddish-brown; pterostigma, wing veins, palpi, legs, pronotum and 1st metasomal tergite, (light) brown; wing membrane hyaline.

Holotype in the Zoological Museum, Leningrad: the locality-label is in Russian, its translation is as follows: „Hills Salyk, Saur Range [= East Kazakhstan], 2000 m, meadow with different grasses, Tobias, 6.VI.1961”; „*Lysitermus pallidus* Först., det Tobias, 1962”.

Note. — It is a pleasure to me to name this species after Dr. V. I. Tobias (Leningrad), who has provided very important material for my generic revision of the Braconidae.

REFERENCES

- Tobias, V. I., 1971. Obzor naezdnikov-Braconid (Hym., Braconidae) fauny SSSR. — *Trudy vses. ent. Obshch.* 54: 156-268, figs. 1-112. (Translation in English: 1975, *A review of the Braconidae (Hym.) of the USSR*: 1-164, figs. 1-112, Amerind. Publ. Co., New Delhi).
- , 1976. Braconidy Kavkaza (Hym., Braconidae). — *Opred. Faune SSSR* 110: 1-287, pls 1-67.

Postbus 9517, 2300 RA Leiden, the Netherlands.

HET EERDER BEGINNEN VAN DE VLIEGTIJD VAN VLINDERMANNETJES. In zijn verslag van een kweek van *Aphomia sociella* (Linnaeus) (*Ent. Ber.*, *Amst.* 42: 39, 1982) vermeldt de heer Goutbeek, dat de mannetjes eerder begonnen uit te komen dan de wijfjes. Hetzelfde merkte Th. A. Wohlfart op bij het kweken van een serie van *Iphiclides podalirius* (Linnaeus) (*Nachr. Bl. Bayer Ent.* 30: 114-118, 1981). Waarschijnlijk is dit bij veel, zo niet alle vlindersoorten het geval, maar het is moeilijk te bewijzen zonder flinke broedsels op te kweken of regelmatig veel vlinders te vangen en ze op de sekse te controleren. Eigenlijk is het buiten alleen goed te zien bij dagvlindersoorten die duidelijk sexueel dimorf zijn. Fraaie voorbeelden zijn de witjes in het voorjaar. De mannetjes vliegen soms al een paar weken voor de eerste wijfjes verschijnen. In de zomer is het waar te nemen bij sommige Satyriden (*Hipparchia semele* (Linnaeus), *Pyronia tithonus* (Linnaeus), *Maniola jurtina* (Linnaeus) en bij de Lycaenide *Polyommatus icarus* (Rottemburg)).

Bij de ook makkelijk te controleren *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus) overwinteren beide sekse en vindt copulatie pas in het voorjaar plaats. Hier is dus niet van belang welke sekse het eerst uitkomt, maar welke het eerst uit de diapauze ontwaakt. Ook in dit geval lijkt dat weer het mannetje te zijn. Praktisch alle vroege meldingen waarbij ook de sekse vermeld wordt, hebben namelijk betrekking op mannetjes.

De heer Goutbeek spreekt het vermoeden uit dat het uitkomen van mannetjes voor de eerste wijfjes verschijnen een middel zou kunnen zijn om de kans op inteelt te verminderen. Er zou nog aan een ander voordeel voor de soort te denken zijn, namelijk dat het uitgekomen ♀ snel een partner kan vinden.

Overigens lijkt het me niet waarschijnlijk, dat het verschijnsel beperkt is tot de Lepidoptera. B. J. Lempke, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam.